

گفت‌وگوی صبا با سعید سیدزاده تهیه‌کننده دست‌ناپیدا: ساخت چنین فیلمی سابقه نداشته است

از «دست‌ناپیدا» برایمان بگویید و دلیل پذیرفتن تهیه‌کنندگی آن؟

به من هم مانند بقیه تهیه‌کنندگان پیشنهاد فیلم می‌شود، ولی من کلاً از آن دسته تهیه‌کننده‌هایی نیستم که فیلمنامه‌ای به من پیشنهاد شود و بگویم که تهیه‌کنندگی آن را می‌پذیرم یا نمی‌پذیرم؛ به‌ندرت چنین اتفاقی پیش می‌آید. معمولاً این‌گونه است که خودم یک ایده یا فکری را دنبال می‌کنم و بر اساس آن با شخصی به‌عنوان کارگردان، به تفاهم می‌رسم و فیلم را می‌سازم. «دست‌ناپیدا» هم از نظر فکری یک موضوع مشترک بین من و خانم شاه‌حسینی بود که از حضور هشت‌ساله من در جنگ و حضور خانم شاه‌حسینی در دفاع مقدس و خاطراتی که در این زمینه داشت؛ شکل گرفت. من خودم علی‌رغم این که هم خوزستانی هستم و هم بچه جنگ، با این قضیه آشنایی نداشتم. البته این موضوع سال‌ها پیش، بین ما مطرح شد. دقیقاً پنج سال قبل از صحبت‌های حضرت آقا در مورد کتاب «حوض خون» بود. چون من آن زمان درگیر فیلمنامه‌ای بودم به نام «به‌کودکان شلیک نکنید» که دولت گذشته به دلایلی ساخت آن را متوقف و به‌ناچار این موضوع کنار گذاشته شد. مدتی بعد، تصمیم داشتم که روی قصه دیگری کار کنم که با صحبت‌های حضرت آقا در مورد کتاب «حوض خون»، من و خانم شاه‌حسینی مصر شدیم که روی این موضوع که خودمان پنج سال پیش در موردش مطرح کرده بودیم، کار کنیم. کتاب خوانی و تحقیقات میدانی را شروع کردیم و به لطف خدا جلورفتیم و طبق آنچه که خود خانم شاه‌حسینی نقل می‌کند حدود یک ماه مبارک رمضان را از افطار تا سحر وقت گذاشت و فیلمنامه اولیه را نوشت. بعد از آن یک چیزی حدود تقریباً ده مرتبه بازنویسی، فیلمنامه نهایی حاصل شد و خب تلاش برای ساختش خیلی سخت بود از این جهت که حتی برای مدیران فرهنگی هم فیلم‌های پر فروش شیرین‌تر است تا فیلم‌هایی که به مسائل اعتقادی و ارزشی می‌پردازند. تا این که بعد از حضور آقای قاضی‌زاده در «بنیاد شهید» و انتصاب مدیران فرهنگی جدید این راه باز شد و ما توانستیم گام اول را برداریم و با دوستان گفتگو کردیم که در نتیجه آن، تفاهم کردیم که حدود پنجاه و یک درصد از ساخت فیلم را اشراکت کنند و ما کار را شروع کردیم. در حین انجام آن پیگیری‌های خیلی زیادی کردیم تا به لطف خدا در اواسط کار، با کمک و پشتیبانی دکتر اسماعیلی وزیر فرهنگ، ده درصد را هم شرکت «نوسعه اقتصاد هنر آتیه» که مربوط به صندوق اعتباری هنر است، ورود کردند. پس از آن هم باز در اواخر کار بود که با کمک آقای دکتر زین‌العابدین، بیست و پنج درصد از سمت «بنیاد فارابی» کمک شد و خلاصه به لطف خدا توانستیم با داشته‌ها و نداشته‌های مان کار را به جایی برسانیم که رسید به جشنواره و الان در خدمت شما هستیم تا راجع به «دست‌ناپیدا» صحبت کنیم.

عدم حضور بازیگر چهره در «دست‌ناپیدا»، دلیل خاصی داشته است؟

دو چیز در سینما مسئله من نیست، یکی ثروت و دیگری شهرت. مسئله من بیان واقعیت‌هاست. ما باید حقیقت‌های اجتماعی را به تصویر بکشیم. همان‌طور که حضرت آقا تأکید دارند که «نگذارید خاطرات جنگ در خاکستر تاریخ بماند». ما مایل نیستیم که بگذاریم

این اتفاقات بیفتند و سعی می‌کنیم تا وقایع این چنینی را رقم بزنیم. به همین دلیل وقتی یک قصه‌ای را که برمی‌گردد به بعضی از تاریخ دفاع مقدس، برمی‌گزینیم خیلی مسئله‌مان نیست که حالا یک بازیگری که خیلی چهره است و دیگران او را می‌شناسند و شاید به‌خاطر او برای تماشای فیلم به سینما بیایند، فیلم را بسازیم. سعی می‌کنیم فیلم را به شکلی بسازیم که بر دل جامعه بنشیند و به نظر من، با تجربه‌ای که از سال‌های دور با فیلم‌هایی مثل «پدر»، «بچه‌های آسمان»، «بید مجنون» و... دارم، نابازیگری که ناشناخته است، بهتر بر دل مخاطب می‌نشیند. برای مثال در فیلم‌هایی که با مجید مجیدی ساختیم، از نابازیگرهایی استفاده کردیم که الان بازیگر چهره هستند؛ کسانی که روزی روزگاری آن‌ها اصلاً بازیگر نبودند. برای نمونه آن جوان ترک‌زبانی که در فیلم «پدر» حضور داشت و حالا با همان لهجه شیرینی که دارد، برای خودش دارای یک شهرتی است. در حالی که زمان ساخت فیلم «پدر» یک کاری بود که هندوانه‌فروشی می‌کرد که ما آن جوان را در یکی از خیابان‌ها دیده بودیم و از او درخواست کردیم در آن فیلم حضور داشته باشد. از همان زمان من شروع کردم با این نگرش کار کردن تا امروز و ان‌شاءالله در آینده. البته یک جاهایی ممکن است نیاز باشد که از بازیگر شناخته‌شده استفاده شود، هیچ منافاتی ندارد؛ اما در مورد این نوع قصه‌ها، من فکر می‌کنم با نابازیگر بهتر به دل مخاطب می‌نشیند و از این بابت من خوشحالم.

«دست‌ناپیدا» هم مانند فیلم‌هایی که اشاره کردید، پدیده‌ای دارد؟

البته. اولاً این فیلم یک فیلم ویژه است، فیلمی است که اصطلاحاً به آن می‌گویند فیلم زنانه. کاملاً فضای زنانه دارد و زنان واقعی ما در این فیلم به تصویر کشیده می‌شوند. بالطبع بیشتر شخصیت‌ها بانو هستند و خوب است که بدانید به‌غیر از بازیگر اصلی فیلم که البته بازیگر باتجربه‌ای است اما مثلاً تا به حال نقش اول بازی نکرده و از چهره‌های شاخصی که پیش‌تر صحبت کردیم؛ نیست. به غیر از همان شخصیت اصلی، بقیه شخصیت‌ها نابازیگرانی هستند که اصلاً و ابداً شاید حتی تا به الان مقابل دوربین قرار نگرفته‌اند و خدا را شکر از پس کار برآمدند و من از همکاری با آن‌ها بسیار خوشحال و خرسندم.

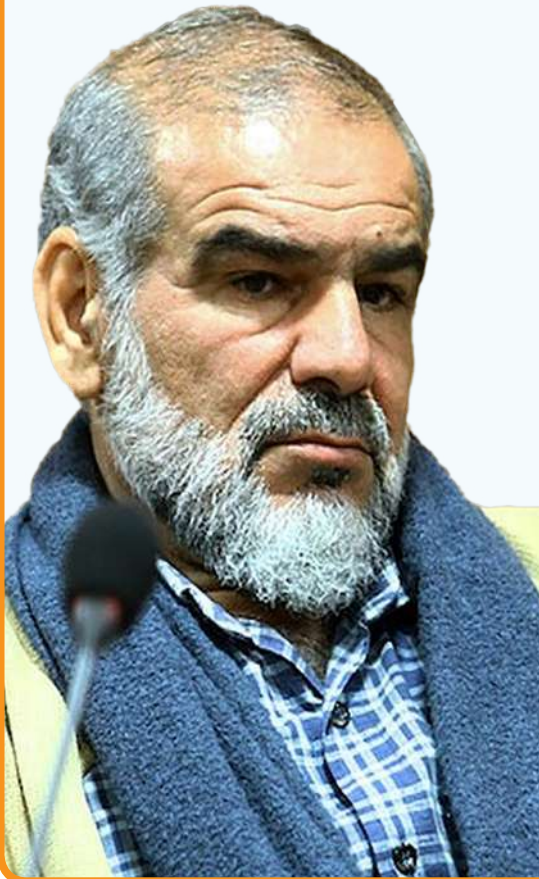
با توجه به این صحبت‌ها فکر می‌کنم باز خورد مثبتی را برای «دست‌ناپیدا» در جشنواره پیش‌بینی می‌کنید.

چون تا به الان آن‌هایی که فیلم را در تمام مراحل مختلف مونتاژ و صداگذاری و غیره و ذلک دیده‌اند، از آن به‌عنوان یک فیلم متفاوت یاد می‌کنند. فیلمی که قصه آن به‌هیچ‌وجه تا به الان بازگو نشده، لایه‌ای از جنگ است که تا به الان دیده نشده از طرفی به موجب نوع نگرش خانم شاه‌حسینی، ساختار فیلم طوری است که مفهوم در آن، بر همه چیز حاکم است. در واقع «دست‌ناپیدا» که بخشی از خاطرات خود خانم شاه‌حسینی در دوران دفاع مقدس است، یک فیلم مفهومی و قصه‌گو است و من فکر می‌کنم این فیلم هم ارتباطات خوبی

با مخاطب در داخل برقرار می‌کند، هم در خارچ. چون در دنیا هم چنین فیلمی سابقه نداشته که ساخته شود. «دست‌ناپیدا» فیلمی است که با یک ساختار کاملاً زنانه، با یک نگاه کاملاً زنانه، پشت پرده گویش‌ها و نشست‌های زنانه را به تصویر می‌کشد و بسیار شیرین و دلنشین است. از طرفی تا به الان این صحبت زیاد مطرح می‌شد که در سینما راجع به زن خیلی غفلت صورت گرفته. من معتقدم که در «دست‌ناپیدا» این غفلت‌ها تماماً جبران شده و به نظر من هم برای سینمای ایران و هم برای سینمای بین‌المللی فیلمی است قابل توجه و قابل احترام، به لطف خدا.

برای شما حضور در جشنواره فیلم فجر، چقدر اهمیت دارد؟

حضور در جشنواره فجر برای من فقط به مناسبت این که یک جشن و نشانی است از انقلاب، ارزش دارد. چرا که خاستگاه جشنواره به‌نوعی انقلاب اسلامی است. پس چون خاستگاهش انقلاب اسلامی است و چون در دهه فجر است و چون به نام فجر نام‌گذاری شده، حضور فیلم در این جشنواره برایم ارزش دارد. همچنین از آنجایی که معمولاً جشنواره فجر می‌تواند یکی از بهترین حضورها برای دیده شدن هنرمندان یک فیلم باشد، از این نظر هم به‌خاطر هنرمندانی که در این فیلم زحمت کشیده‌اند، برایم قابل توجه است و استقبال می‌کنم.

کارگردان: بهروز شعیبی | تهیه‌کننده: علی سرتیسی